

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

V. An fidei diuinæ poßit subesse falsum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

dum temporale tantummodo spectans; an reddat personam proprio iudicio vel propriae voluntati magis addictam, quae superiorum censuram aut refugiat, aut etiam contemnat: hæc enim indicia, & alia similia satis euincunt talem reuelationem à Deo esse non posse.

Præterea, quando in eiusmodi reuelatione suadentur aliqua, quæ bona & pia videntur, diligenter perpendendum est, num simul alia etiam uadeantur, quæ sint vana, inutilia, improba aut pietati aduersa; hæc est enim ars, quæ frequenter dæmon plures decipit. Vnde S. Arsenius (vt refert Metaphrastes in eius vita) monebat, vt cauermus, ne boni alicuius prætextu dæmon in mala nos impelleret.

Frequentia item nimia reuelationum meritò illas suspectas reddere debet; neque enim Deus nisi maximis & grauissimis de causis aliquid reuelare solet: & quamuis ante Christi aduentum essent crebriores reuelationes, eò quòd mundo tenebris errorum operto tunc essent necessariæ, vt illis quasi quibusdam faculis & luminaribus in illa nocte cecitas hominum inuaretur; at nunc exorto sole veritatis & diffusâ vndequaque Euangelij luce, cum minus necessariæ sint, rarius a Deo fieri solent.

Videndi sunt super hac materia præfatus Ioannes Gerson in dicto tractatu de probatione spirituum; S. Vincenius Ferrerius tractatu de vita spirituali cap. 11. & 12. Martinus Delrio lib. 4. Disquisit. magicarum cap. 1. quæst. 3. & alij plures, qui de hac re fusius egerunt.

SECTIO V.

An fidei diuina possit subesse falsum.

Huius quæstionis, quæ à S. Thoma & alijs Theologis communiter proponitur, resolutio lucem dabit varijs difficultatibus, quæ in materia fidei occurrere possunt; ideoque à nobis prætermitti non debuit. Duplex autem sensus illius esse potest; 1. an possit fidei subesse

esse falsum ex parte primæ veritatis reuelantis; hoc est, an possit fieri, vt aliquid falsum reueletur à Deo; 2. an possit fieri subesse falsum ex parte eius, qui credit; hoc est, an fieri possit, vt quis per actum fidei supernaturalis aliquid bonæ fidei credat tanquam verum, quod tamen falsum sit: pro cuius resolutione in priori sensu

Dicendum est, impossibile esse Deum, siue per se, siue per alios, aliquid tanquam verum affirmare, credendumque proponere, quod non sit re ipsa verum; hoc constat ex varijs scripturæ locis, Num. 23. *Non est Deus quasi homo, vt mentiatur.* Psalm. 144. *Fidelis Dominus in omnibus verbis suis.* S. Luc. cap. 21. *Cælum & terra transibunt: verba autem mea non transibunt.*

Et certè, si reuelationi diuina posset subesse falsum, nulla amplius esset fidei certitudo, & tota scripturarum autoritas corrueret, ac proinde totius Christianæ religionis fundamenta euertentur; quia semper incertum esset, an id, quod credendum proponeretur, foret verum; quod est contra omnem rationem, & dici nullatenus debet: vnde Apostolus, in Epist. ad Hebr. cap. 6. *Abundantijs (inquit) volens Deum ostendere pollicitationis hereditibus immobilitatem consilij sui, interposuit iuramentum: vt per duas res immobiles, quibus impossibile est Deum mentiri, fortissimum solatium habeamus.*

Obijcies 1. in scripturis sacris reperiri aliquas propositiones contradictorias; quarum ea est conditio, vt, si vna vera est, altera sit falsa; vnde sequi videtur Deum in vno scripturæ loco verè locutum esse, & in altero veritati contradixisse. Responderetur nullam in scripturis sacris reperiri contradictionem, vt rectè probat S. August. in lib. de consensu Euangelistarum: si enim aliquid negatur in vno loco, quod in altero affirmetur, hoc fit iuxta varios sensus: e. g. apud S. Ioann. cap. 14. dixit Christus: *Pater maior me est:* & cap. 10. dixerat: *Ego & Pater vnum sumus:* quæ verba licet primo aspectu sibi repugnare & contradicere videantur, optimè tamen inter se cõherent; & verissima sunt; prior enim locus intelligendus est de Christo vt

homi-

homine; secundus de eodem vt Dei Filio & eiusdem cum Patre substantiæ & natura.

Obijcies 2. Deum in scripturis multa per se, vel per Prophetas prædixisse, tanquam euentura; quæ tamen postea non euenerunt. Respondetur cum S. Thoma. 1. p. q. 19. a. 7. ad 2. & 2. q. 171. a. 6. ad 2. tales prophetias fuisse tantum vel comminatorias vel conditionales; interdum enim (vt ait S. Doctor) Deus prædixit aliquid, non quod absolute & simpliciter futurum erat, sed tantum sub certa conditione; quam tamen ob aliquas rationes sibi notas reticebat, nec cognosci volebat.

Obijcies 3. Deum aliquando in scripturis mouere & inducere alios, vt decipiant, & falsum aliquid dicant & denuncient; aut immittere spiritum erroris; & causam esse, cur alij decipiantur. Respondetur ijs omnibus scriptura locis, in quibus hæc & similia dicuntur, significari tantum permissiuam Dei voluntatem, quæ Deus sinit ista euenire; quæ tamen permissiuam voluntatem aliquando in sacris litteris explicatur terminis importantibus, vel imperium, vel etiam causalitatem seu influxum in effectum, vt rectè obseruat S. Damaso. lib. 4. de fide cap. 20. *Mors est (inquit) diuina scriptura permissionem Dei vocare eius actionem;* Vnde S. August. lib. 13. de Trinit. cap. 2. *Modus (inquit) quo traditus est homo in Diaboli potestate, non ita intelligendus est, quasi hoc Deus fecerit, aut fieri iusserit, sed quod tantum permisit.*

Quod si quaestio proposita in 2. sensu intelligatur; pro illius resolutione dicendum est, assensum illum, quo quis crederet aliquid falsum, existimans illud esse verum, non esse fidei supernaturalis. Hoc constat ex eo; quod Concil. Trident. sess. 6. cap. 9. dicit, *quod nullus seire valet certitudine fidei, cui non potest subesse falsum, se gratiam Dei esse consecutum;* quibus verbis apertè declarat fidei supernaturalis assensum ita esse certum: vt illi nullo modo falsum subesse possit: vnde sequitur assensum illum, cui falsum subest aut subesse potest, non esse fidei supernaturalis.

Obijcies assensum illum, quem quilibet fidelium elicit,

est, v. g. circa hanc aut illam hostiam consecratam in particulari; quod scilicet corpus Christi realiter sit sub illius speciebus; esse verum assensum fidei supernaturalis; fieri autem posse, ut ibi non sit corpus Christi, vel defectu intentionis ministri, vel defectu materia; ac proinde in illo casu posse fidei supernaturali subesse falsum. Respondetur cum S. Thoma 2. 2. q. 1. a. 3. ad 4. duplicem hic distinguendum esse assensum; priorem, quo quis in genere credit corpus Christi esse verè & realiter sub speciebus panis rite consecratis; posteriorem, quo credit has panis species esse rite consecratas; ac proinde corpus Christi sub illis realiter contineri. Prior ille assensus est fidei supernaturalis & diuinæ; cum reuelatione diuina innitatur. Posterior vero non item; neque enim ex reuelatione diuina scimus hunc hominem esse sacerdotem, aut intentionem debitam in consecratione habuisse; sed tantum habemus moralem quamdam certitudinem & probabilitatem de his omnibus in particulari.

Neque hinc sequitur species illas panis consecratas non posse absolute & simpliciter adorari, sed tantum sub conditione, quod rite consecrata sint: nam in praxi virtutum moralium (de quarum numero est ipsa religio, per quam cultus patriæ redditur Sacramento Eucharistiæ) sufficit, ut, qui illarum actus exercet, id faciat iuxta rectam rationem, & prudens iudicium; vnde, cum in præsentis casu iudicemus prudenter species illas in particulari esse rite consecratas, nec vlla sub sit causa rationabilis dubitandi de consecratione illarum; hinc fit, ut purè & simpliciter ac etiam cum merito illas adorare possimus; neque in eo plus est difficultatis vel dubitationis, quam in reddenda obedientia ijs, quos secundum prudens iudicium & rectam rationem cognoscimus esse nostros parentes vel principes; quos tamen non tales agnoscimus eâ certitudine, cui non possit subesse falsum: ergo sicut sufficit moralis illa certitudo, quod illi tales sint; ad hoc non tantum, ut possimus, sed etiam, ut teneamur illis debitam obseruantiam reddere, quam illis de-

negare

negare sine peccato non possumus; sic etiam similiis certitudo moralis prudenti iudicio innixa sufficit, ut non tantum licite possimus, sed etiam ut obligemur ad reddendum patriæ cultum hinc hostiæ consecratæ, sub cuius speciebus corpus Christi est, prudenter & secundum rectam rationem indicamus; quem cultum haud dubie, tanquam minimè debitum omittere sine graui peccato non possumus.

SECTIO VI.

An sit aliqua euidencia credibilitatis in iis veritatibus, quæ fide supernaturali credi debent.

Cum suprà dixerimus obiecta fidei esse obscura, obscureque à Deo reuelata; & nihilominus illa esse firmissimè ac seclusà omni dubitatione credenda; inde oritur quæstio, an saltem in iis sit aliqua sufficiens ratio credibilitatis, per quam possit quis agnoscere & prudenter iudicare se obligari ad assensum illis dandum.

Est autem obseruandum hæc duo (*esse verum & esse credibile*) valdè inter se distingui; prius enim affirmat simpliciter rem ita se habere; posterius verò asserit tantum dari aliquod sufficiens argumentum, propter quod res illa prudenter credi possit.

His prænotatis, pro quæstionis propositæ resolutione, dicendum est veritates nostræ fidei, licet obscuræ sint & ineuidentes, esse tamen euidenter credibiles.

Probat 1. ex his verbis Psal. 92. *Testimonia tua credibilia facta sunt nimis.*

Probat 2. ex S. Aug. lib. de vtilitate credendi cap. 15. & 16. vbi fusè agens de hac euidencia credibilitatis, dicit pertinuisse ad prouidentiam Dei constituere aliquam auctoritatem, quæ velut gradu certo inuitentes, attollamus in Deum, & possumus credere sine temeritate & periculo errandi: & paulò